

Beknopte toelichting Rekenkamercommissie

t.b.v. de voorbespreking 9 september 2021

Rekenkameronderzoek

***Quicksan naar de stand van zaken van
de implementatie van de Omgevingswet
in de gemeente Buren***

September 2021

Kern van de Omgevingswet

De Omgevingswet omvat 3 pijlers van verandering:

1. **Wet- en regelgeving.** De Omgevingswet integreert/moderniseert de bestaande regelgeving over o.a. de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het om een integratie van circa 26 wetten in 1 wet, circa 60 Algemene Maatregelen van Bestuur in 4 AMvBs en circa 75 ministeriële regelingen in 1 Omgevingsregeling.
2. **Digitalisering.** Het streven is om in de toekomst één digitaal loket aan te bieden waar iedereen snel kan zien wat er kan en mag in de fysieke ruimte en waar burgers en bedrijven terecht kunnen voor o.a. vergunningaanvragen en kennisgevingen. Bij de start van de Omgevingswet (medio 2022) zal het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in de eerste plaats een integratie zijn van enkele bestaande digitale voorzieningen (nl. het huidige Omgevingsloket Online (OLO), ruimtelijkeplannen.nl en AIM).
3. **Anders werken m.b.t. het omgevingsrecht.**
Centraal hierbij staan de begrippen samenwerking, integraal werken en participatie.

Kern van de Omgevingswet (2)

De Omgevingswet kent volgens de Rijksoverheid vier verbeterdoelen:

1. Inzichtelijk(er) omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

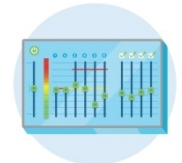
2. Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

3. Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4. Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Quickscan Implementatie Omgevingswet

- ❑ De RKC heeft in het najaar van 2020 een Quickscan uitgevoerd naar de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeente Buren. Daarmee kon duidelijk worden of de benodigde werkzaamheden voor de implementatie van de Omgevingswet tijdig gerealiseerd kunnen/zullen worden.
- ❑ De Quickscan is in twee stappen uitgevoerd:
 - Stap 1 bestond uit het bepalen van de huidige stand van zaken. Deze stand van zaken is geanalyseerd aan de hand van de “Roadmap Omgevingswet Gemeente” van de VNG waarin o.a. de noodzakelijke/verplichte stappen zijn beschreven.
 - In stap 2 is beoordeeld op welke onderdelen de organisatie op koers ligt of waar extra aandacht voor wordt gevraagd om tot een succesvolle implementatie te komen.

Beknopte weergave van de conclusies n.a.v. Quicksan Implementatie

Omgevingswet

- ☐ De procesorganisatie ter implementatie van de Omgevingswet in Buren functioneert – voor zover in het najaar van 2020 kon worden nagegaan – goed.
- ☐ Voor de invoering en implementatie van de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met ketenpartners. Dit levert voordelen op t.a.v. inkoop en kennis.
- ☐ Hoewel de voorbereidingen goed verlopen, zijn er diverse aandachtspunten:
 - a. De wisseling van medewerkers als gevolg van fluctuaties in het personeelsbestand
 - b. Een (tijdige) afronding van de “Visie op Dienstverlening”
 - c. Zicht op hoe de uitvoering van de Omgevingswet (lokaal) wordt georganiseerd na (medio) 2022
 - d. Beheersing van de stroom gemeenteraad (o.a. in de 2e helft van 2021 en begin 2022)
 - e. De consequenties van de Aanvullingswet Grondeigendom.
 - f. Volledig zicht op de financiële consequenties
 - g. Werking van het Digitaal Stelsel Omgevingswet

Voor een deel van deze aandachtspunten (i.h.b. de punten f en g) is de gemeente gedeeltelijk afhankelijk van de ontwikkelingen en besluitvorming door de Rijksoverheid.

Beknopte weergave aanbevelingen n.a.v. Quicksan Implementatie Omgevingswet

De aanbevelingen aan de gemeenteraad:

1. Verzoek het College om **een (reële en concrete) planning** voor 2021 en 2022 van de stukken m.b.t. de Omgevingswet waarover de raad een besluit dient te nemen / wordt geïnformeerd.
2. Verzoek het College de **Visie op dienstverlening** spoedig aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen.
3. Waarborg in afstemming met het College dat de besluitvorming in 2021 en 2022 over de implementatie over de Omgevingswet kan plaatsvinden op basis van **de juiste en voldoende informatie over de impact van de wet voor de praktijk.**

Beknopte weergave aanbevelingen n.a.v. Quicksan Implementatie Omgevingswet

Aanvullend op aanbeveling 3 nog het volgende: **Digitalisering**

- De werking en aansluiting op het **Digitaal Stelsel Omgevingswet** is een landelijk en lokale verantwoordelijkheid.
- In de komende maanden (najaar 2021 t/m inwerkingtreding per 01-07-2022) wordt het DSO nog verder ontwikkeld en getest. Het lijkt van groot belang zicht te houden op deze ontwikkeling en de gemeentelijke aansluiting op het DSO.
- Als het DSO niet goed werkt kan dit grote negatieve gevolgen hebben.

Beknopte weergave aanbevelingen n.a.v. Quicksan Implementatie Omgevingswet

Aanvullend op aanbeveling 3 nog het volgende: Financiële consequenties

- De implementatie van de Omgevingswet kan forse **financiële consequenties** hebben.
- Een deel van deze financiële consequenties volgt uit keuzes die op Rijksniveau zijn/worden gemaakt. Een ander deel van deze financiële consequenties volgt uit keuzes die de gemeente zelf maakt (bijvoorbeeld voor wat betreft het al dan niet vergunningvrij maken of laten van bepaalde activiteiten).
- Het is voor onderbouwde besluitvorming over de implementatie van de Omgevingswet van belang dat voldoende zicht bestaat op deze financiële consequenties (incl. dekking) en de keuzeruimte en keuze-opties die daarbij al dan niet bestaan.

Beknopte weergave aanbevelingen n.a.v. Quicksan Implementatie Omgevingswet

Aanvullend op aanbeveling 3 nog het volgende: *Decentrale afwegingsruimte*

- De Omgevingswet kent als basisprincipe “**decentraal, tenzij**”.
- Gemeenten krijgen met de Omgevingswet meer ruimte om onderwerpen decentraal te reguleren (strenger, soepeler of anders). Daarmee kan ook beter worden ingespeeld op lokale situaties en behoeften.
- Het is voor onderbouwde besluitvorming over de implementatie van de Omgevingswet van belang dat voldoende zicht bestaat op:
 - De (extra) geboden **decentrale afwegingsruimte**
 - Eventuele consequenties van de invulling van deze decentrale afwegingsruimte

Tot slot

1. Zie voor meer achtergrondinformatie, aanvullende toelichtingen en de actuele status van de landelijke ontwikkelingen m.b.t. de Omgevingswet de centrale website:

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>

2. Indien er vragen zijn naar aanleiding van het onderzoek van de Rekenkamercommissie beantwoordt de RKC deze graag schriftelijk.